

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Tarih: 22 Şubat 2012
Sayı: 268

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kocaeli ili Dilovası ilçesi, 1970li yıllarda başlayan ve 80li yıllarda hız kazanan İstanbul'un sanayileşme hareketinin İstanbul'un doğusuna kaydırılması düşüncesi ile sanayinin geniş ve ucuz arazi gereksinimine paralel olarak yoğun sanayi ile tanışmış, bu sanayileşme özellikle kimya, demir-çelik, boya sanayi gibi kirletici sanayi dallarında gerçekleştiği için de süreç içinde bu küçük ilçe çevre ve sağlık koşullarının çok ciddi şekilde bozulmuş olduğu bir yer haline gelmiştir. Sanayi tesisleri ve kont alanlarının çarpık ve plansız bir şekilde iç içe yapılandığı Dilovası'nda, sanayinin, çevre ve sağlık açısından ilçe üzerinde yarattığı olumsuz baskı, bölgedeki kansere bağlı ölümlerin Türkiye ortalamasının üç katına ulaşmasıyla kendini göstermiş ve bu konu ulusal basında da sıkça yer almaya başlamıştır.

Dilovası'nda yoğun olarak gerçekleşen sanayileşme geçen yıllar içinde rantın insan sağlığının önüne geçmesiyle ciddi tepkilere neden olmuştur. Kamuoyunda yükselen rahatsızlık sonucu Kocaeli'nin o tarihte Gebze İlçesinin bir beldesi olan Dilovası'nda Sanayi Atıklarının Çevre ve İnsan Sağlığı Üzerindeki Olumsuz Etkilerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla 2006 yılında kurulan Meclis Araştırması Komisyonu'nun ilk tespiti oldukça açıktır. **"Çevre ve insan sağlığı ile ilgili birincil ilke olan koruyucu önlemler alınması hususunun bu bölgedeki uygulamalarda göz ardı edildiği açıkça görülmektedir."** Bu tespit aynı zamanda Anayasanın 56. Maddesinde belirtilen "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir" ibaresinin de göz ardı edildiği gerçeğini ortaya koymaktadır. 2006 tarihindeki TBMM Araştırma Komisyonu'nun ve bilimsel kuruluşların yeni **sanayiye artık izin verilmemesi** yönünde görüşlerine rağmen; kurulan dört yeni Organize Sanayi Bölgesi ile bölgede yaşayan halkın geleceğine açıkça tehditler oluşturulmaktadır.

Bölgede çevre kirliliği devam ederken halkın sağlıklı yaşam alanları yok olmaktadır. Sanayideki **çarpık ve plansız yapılaşma** da ne yazık ki devam etmektedir. Dilovası fiziki konumu gereği çanak şeklindedir. Hava sirkülasyonu arada bir kuzeyden esen rüzgarlarıyla olmaktadır. **Dilovası ve Tavşancıl'a hakim tepede yerleşim yerinin kuzeyinde kurulacak olan Kömürçüler Organize Sanayi Bölgesi ile bölgenin tek nefes alabileceği kapısının kapatılması ve kömür tozlarının yerleşim yerlerini her gün siyaha boyaması söz konusudur. Diğer bir ifadeyle de Dilovası tamamen sanayi ile kuşatılmış olacaktır.** Yine yerleşim yerinin kuzeyinde kurulmuş bulunan Kimyacılar Organize Sanayi ve Makinacılar Organize Sanayi Bölgelerinden gelecek olan zehirli gazların etkisi ve yine bu OSB'lerin hemen bitişiğinde yerleşik olan Katı Atık Depolama (çöp depolama) tesisinin kokusu ile birlikte Dilovası yaşanmaz bir yer olacaktır.

Yeni taşınacak olan Kömürçüler OSB'nin altyapısını oluşturan arazinin seçim ve güzergahı çok ciddi tartışmaları da beraberinde getirmektedir. 23 Temmuz 2004 tarihinde Kocaeli Valiliği Mahalli Çevre Kurulu'nun verdiği karara göre tüm "ithal kömür depolama, eleme, paketleme ve briketleme tesislerinin" 25 Ağustos 2005 tarihine kadar Gebze Kömürçüler Organize Sanayi Bölgesine nakledilmesine, 31 Ekim 2005 tarih ve 138 sayılı MÇK kararında mevcut OSB'nin kamulaştırma davalarının devam ettiği göz önüne alınarak taşınma sürecinin 31 Aralık 2006 tarihine kadar uzatılmasına, 31 Ocak 2007 tarih ve 153

sayılı MÇK kararında kamulaştırma çalışmalarının devam ettiği belirtilerek yine taşınma sürecinin 31 Aralık 2007 tarihine kadar uzatılmasına, 10 Ocak 2008 tarih ve 164 sayılı MÇK kararında altyapı çalışmalarının tamamlanamaması sebebiyle sürenin 31 Aralık 2008 tarihine yine 12 Ocak 2009 tarih ve 175 sayılı MÇK kararıyla aynı sebeple sürenin 31 Aralık 2009 tarihine kadar uzatılmasına ve son olarak 24 Ağustos 2010 tarih ve 192 sayılı MÇK kararıyla; **“Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri ile yapılan görüşmelerde, söz konusu organize sanayi bölgesi için yeni bir alan seçimine gerek duyulduğu anlaşılmış olup, söz konusu OSB ile ilgili alınacak kararlar netleşinceye kadar kömür depolama, eleme, paketleme ve briketleme tesislerinin mevcut organize sanayi bölgesine taşınmalarının durdurulmasına” karar verilmiştir.**

Bu süreç sonucunda Kömürçüler OSB Müdürlüğü 192 sayılı MÇK kararının yürütmesinin durdurulmasına yönelik dava açmıştır. Dava sonucunda Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin yürütmenin durdurulması kararından sonra da 24 Temmuz 2011 ve 197 sayılı MÇK kararı ile **“il sınırları içinde faaliyet gösteren kömür depolama, eleme, paketleme ve briketleme tesislerinin mülkiyet ve altyapı durumuna bakılmaksızın en geç 29 Şubat 2012 tarihine kadar Kocaeli-Gebze Kömürçüler OSB alanına taşınmalarına ve bu tarihten itibaren OSB dışında bulunan tesislerin faaliyetlerinin durdurulmasına” karar verilmiştir.**

Öncelikli olarak kömür tevzi tesislerinin taşınmasında ilk itiraz Kocaeli Valiliği tarafından verilen **“ÇED gerekli değildir.”** kararına yapılan itirazdır. Kömürçüler Organize Sanayi Bölgesinin ÇED Yönetmeliğinin 7/a maddesinde EK-I listesi 36. Maddede yer alan **“İhtisas Sanayi Bölgeleri”** tanımına girmesine ve bu projelerle ilgili ÇED raporu hazırlanmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmasına rağmen Kocaeli Valiliği’nin, bu proje hakkında **“ÇED gerekli değildir.”** kararı vermesi tartışmalıdır. Ayrıca daha öncesinde Dilovası ilçesi ile ilgili yapılan çevre kirliliğine yönelik değerlendirmelerin ışığında OSB’nin yer seçiminin, yukarıda da belirtildiği üzere ilçenin nefes aldığı Kuzey Bölgesi’ni tamamen kapatacağı, böylelikle çanak şeklindeki Dilovası’nın yanı sıra rüzgarın yönüne bağlı olarak sağlık açısından çok tehlikeli olan kömür tozlarının Hereke, Tavşancıl, Çerkeşli, Yukarı Hereke gibi bölgeleri dahi etkileyeceği, limandan gelen kömürlerin kamyonlarla sevkiyatının ciddi trafik problemi ortaya çıkaracağı ve kamulaştırma çerçevesinde rantın büyüklüğü ile çıkar kavgalarının oluşacağı açıktır.

Yukarıda belirtilen hususlar ışığında, Dilovası bölgesinde yer alan Kömürçüler OSB’nin kapsadığı alan ve bu alandaki kamulaştırma ve imar planlarının, bu bölgede yapılacak olan kömür tevzi faaliyetinin çevresel etkilerinin, bu faaliyetlerin bölge taşımacılık trafiğine yaratacağı baskının incelenmesi, ÇED yönetmeliğinde açık ibare olarak yer alan 36. Maddenin bu OSB için neden uygulanmadığının, bu tartışma ile ortaya çıkan yönetmeliğin yenilenmesi ve EK-I ve EK-II tablolarında yer alan projelerin ulusal bir envanter ışığında yeniden düzenlenmesi gerekliliğinin araştırılması, Dilovası halkının sağlıklı yaşam alanlarının tehlike altında olduğu ve TBMM’nin 2006 yılında Dilovası’na yönelik Araştırma Raporu’nda belirtilen sorunların geçen süreç içinde çözüme kavuşturulmaları için ne gibi önlemler alındığının tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Salih Fırat

Adnan m.v.

Gürkan ACAR

Arslan

Ali Rıza Özkan

Mehmet m.v.

Ali Rıza Özkan

Mehmet Hilal KAPLAN
Kocaeli Milletvekili

Abdullah Ahmet Altın

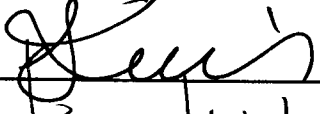
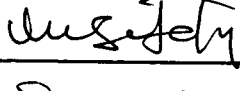
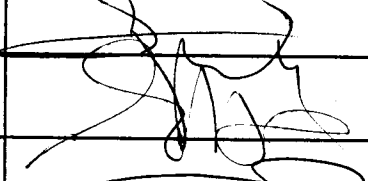
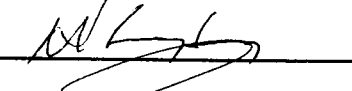
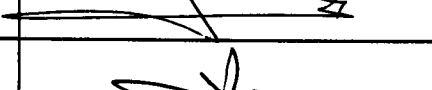
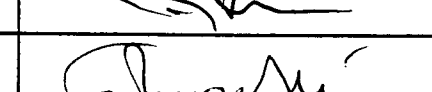
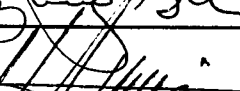
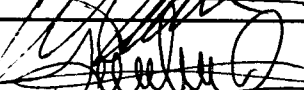
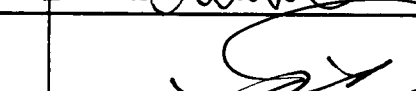
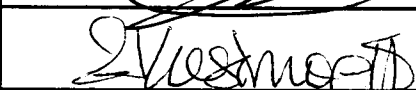
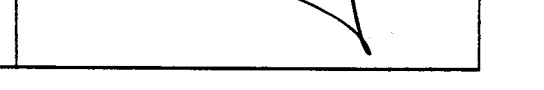
AYLIN NAZLIHAN

SNK MV.

ÖZET

Kocaeli ili Dilovası ilçesi, 1970Lİ YILLARDA başlayan ve 80li yıllarda hız kazanan İstanbul'un sanayileşme hareketinin İstanbul'un doğusuna kaydırılması düşüncesi ile sanayinin geniş ve ucuz arazi gereksinimine paralel olarak yoğun sanayi ile tanışmış, bu sanayileşme özellikle kimya, demir-çelik, boya sanayi gibi kirletici sanayi dallarında gerçekleştiği için de bu küçük ilçe çevre ve sağlık koşullarının çok ciddi şekilde bozulmuş olduğu bir yer haline gelmiştir. Sanayi tesisleri ve konut alanlarının çarpık ve plansız bir şekilde iç içe yapılandığı Dilovası'nda, sanayinin, çevre ve sağlık açısından ilçe üzerinde yarattığı olumsuz baskı, bölgedeki kansere bağlı ölümlerin Türkiye ortalamasının üç katına çıkmasıyla kendini göstermiş ve bu konu ulusal basında da sıkça yer almaya başlamıştır.

2006 yılında bu ilçede sanayi atıklarının çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerini araştıran TBMM komisyonunun yaptığı **“Çevre ve insan sağlığı ile ilgili birincil ilke olan koruyucu önlemler alınması hususunun bu bölgedeki uygulamalarda göz ardı edildiği açıkça görülmektedir”** tespitine rağmen ne yazık ki günümüzde halen daha bölge halkı sanayi ile plansız bir şekilde kuşatılmaya devam etmektedir. Komisyon raporunda ilçede yeni sanayiye artık izin verilmemesi görüşüne rağmen kurulan dört yeni OSB'den birisi olan Kömürcüler OSB'nin kuruluşu ile ilgili de tartışmalar devam etmektedir. OSB'nin kuruluşu esnasında hükme bağlanan zorunlulukların gerçekleştirilmediği, yer ve güzergah seçiminde gerekli tetkiklerin yapılmadığı tartışmalarının yanı sıra kurulan bu OSB'nin faaliyetleri sırasında çevreye olan etkisi, bölge trafik yoğunluğuna olan baskısı, kurulduğu alanın imar ve kamulaştırma planlarının nasıl yapıldığı da ayrı tartışma konularını oluşturmaktadır. Rant anlayışının insan sağlığının önüne geçmesiyle ilçenin nefes aldığı tek kapı olan Kuzey Bölgesi de başta bahsi geçen Kömürcüler OSB olmak üzere yeni OSB'ler ile kapatılacak ve Dilovası halkı bir sanayi çemberi içinde adeta hapsolacaktır. **Anayasanın 56. Maddesinde belirtilen “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir”** ibaresi ışığında TBMM'nin 2006 yılında Dilovası'na yönelik Araştırma Raporu'nda belirtilen sorunların geçen süreç içinde çözüme kavuşturulmaları için ne gibi önlemler alındığının tespit edilmesi ve yukarda belirtilen tartışma konularının aydınlatılması için Anayasanın 98, TBMM İktüzüğünün 104 ve 105inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması teklif edilmiştir.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
melmet Selan	Qaradag	
Serpin Torkun	İst	
Sedef Kucuk	İst.	
Kemal Beymenberli Edine		
ACI Demirçali	Adana	
DOĞAN ŞAFKAT	NİĞÖE	
BACKE ÖZ	MANİSA	
Recep Gürkan	Edirne	
Ayşe Nedret Akova	Balıkesir	
M. SERDAR SOYDAN	GANDOLİNE	
Mahmut Tanal	İST	
Ali İhsan Köktürk	Zonguldak	
Dilek Adnan Yılmaz	USAK	
Mehmet Ali Ediboğlu	Hatay	
Ayhan Atın	Mersin	
Haluk Erdoğan	İST	
Recep Ercilmez	Hatay	
Alaattin Yıldız	İZMİR	
Mehmet S. Kesimoğlu	Kırklareli	
Bilal Tescan	Adana	
İhsan Kalkan	Samsun	